Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22 ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 154 (5503).

7 АВГУСТ ПАЙШАНБА

1975 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЖОНАЖОН ПАРТИЯГА РАҲМАТ

АНГРЕН, 5 август. (ЎзТАГ). Ангрен кўмир разрезида бугун Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик юзасидан кенгаш иш якунларига бағишланган митинг бўлиб ўтди. Митингда экскаваторчилар бригадасининг бошлиғи А. К. Волков сўзга чиқди.

— Хельсинкидаги кенгаш якунлари,— деди у,— Совет давлати, Коммунистик партиямиз халқларнинг бахт-саодати тўғрисида, жаҳонда мустаҳкам тинчлик тўғрисида ғамхўрлик қилишни ҳамма нарсадан юқори қўйишини бутун дунёга тағин бир марта яққол кўрсатди. Даставвал Леонид Ильич Брежневга унинг халқаро кескинликни юмшатиш борасида ҳормай-толмай олиб бораётган фаолияти учун, давлатларнинг тинч-тотув яшаш ленинча принципларини чинакам амалга оширганлиги учун самимий ташаккур изҳор этишни хохлайман. Хельсинкидан келган хушхабар кучимизга янги куч қўшади! Тинчлик иши мустаҳкамланиши учун меҳнатдаги муваффақиятларимизни кўпайтиравэрамиз.

Кончилар кенгаш иш якунларини қизғин маъқуллаб, йил охирига қадар планга қўшимча равишда 150 минг тонна кўмир етказиб беришга сўз бердилар.

Ангрен керамика комбинатида кўп киши иштирокида митинг бўлиб ўтди. Митингда футеровкачи Мурод Шоюсупов сўзга чиқиб, бундай деди:

— Хельсинки кенгашининг муваффақияти — жонажон Коммунистик партия тинчликсевар ташқи сиёсатининг, КПСС XXIV съезди белгилаб берган тинчлик программасининг жуда катта ғалабаси.

Митинг иштирокчилари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга гулдурос қарсаклар остида табрик телеграммаси қабул қилдилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИ, СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ ВА СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

ЕВРОПАДА ХАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИККА БАҒИШЛАНГАН КЕНГАШ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш якунларини қараб чиқиб, қуйидагиларни таъкидлайдилар: Европадаги 33 давлат, АҚШ ва Канада раҳбар арбобларининг тарихда мисли кўрилмаган бу учрашуви буюк халқаро аҳамиятга молик воқеа бўлиб қолди. Бу учрашув кескинликни юмшатишнинг янги босқичини бошлаб берди, тинч-тотув яшаш принципларини мустаҳкамлаш ва турли ижтимоий тузумга мансуб давлатлар ўртасидаги ҳуқуқий жиҳатдан тенг ҳамкорлик муносабатларини йўлга қўйиш соҳасида муҳим қадам бўлди.

Давлатларнинг Умумевропа кенгаши социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг Европа мамлакатлари, шунингдек АҚШ ва Канада томонидан қўллаб-қувватланган ташаббуси натижасида чақирилди. Бу кенгаш иккинчи жаҳон урушининг зарур сиёсий якунини коллектив суратда белгилаб берди, куч ишлатиш ва «совуқ уруш» сиёсати самарасиз ва зарарли эканлигини таъкидлади. Шу билан бирга кенгаш замонамизнинг асосий вазифасини — халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш вазифасини ҳал этиш учун янги имкониятлар очиб берди.

Асрлар мобайнида қонли жанглар майдони бўлиб келган ва икки жаҳон урушини бошидан кечирган Европа эндиликда давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг аниқ таърифлаб берилган принципларини тантанали суратда эълон қилади ва бу билан мамлакатлар ўртасида нормал, дўстона муносабатларни ривожлантириш йўлидаги хоҳиш-иродасини ифода этади.

Кенгаш ишининг муваффақиятли тугаллланганлиги зўр ғайрат билан қилинган катта ишнинг натижасидир. Бу иш давомида кўпгина қийинчиликларни бартараф қилишга тўғри келди. Кенгашнинг якунлари — ҳамманинг фикр ва манфаатларини ҳисобга олиш асосида ва ҳамманинг розилиги асосида эришилган аҳдномаларнинг жамулжамидир. Келишиб олинган бу аҳдномалар идеология ва ижтимоий системалардаги тафовутларни бартараф қилмагани ҳолда, қитъамиздаги барча халқларнинг манфаатларига жавоб беради. Ғолиблар ва мағлублар йўқ, ютганлар ва ютқазганлар йўқ. Кенгаш — ақл-идрокнинг ғалабаси, қитъамизда тинчлик ва хавфсизликни қадрлаётган барча кишиларнинг ютуғидир.

Кенгаш натижасида келишиб олинган аҳдномалар тинч-тотув яшаш ва халқаро ҳамкорлик, халқлар тинчлиги ва эркинлигининг В. И. Ленин томонидан ишлаб чиқилган ва Совет давлати ўзининг бутун тарихий йўлида қаттиқ туриб ҳимоя қилиб келаётган принципларга мос келади.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Леонид Ильич Брежневнинг Коммунистик партия ва Совет давлатининг ташқи сиёсий йўлини амалга оширишга, тинчлик программасини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга жуда катта ҳисса қўшганлигини таъкидлайдилар. Бу эса кескинликни юмшатишга эришиш ишида жуда катта роль ўйнади. Унинг ер юзида тинчлик ўрнатиш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиш билан руҳланган собитқадам фаолияти Умумевропа кенгашини чақириш ва унинг муваффақиятли ўтиши учун муҳим аҳамиятга эга бўлди. Бизнинг партиямиз, совет халқи унинг ана шу актив фидокорона фаолиятини ғоят қадрлайдилар ва Л. И. Брежневнинг кенгашда сўзлаган нутқини тўла-тўкис маъқуллаганликларини изҳор қиладилар.

Кенгаш Европада тинчлик ва хавфсизликни ғоят мустаҳкамлаш имкониятларини очиб беради. Давлатлар ўртасидаги муносабатлар юзасидан кенгаш қатнашчилари келишиб олган принциплар ҳар қандай агрессияни ва зўравонликнинг ҳар қандай турларини Европа халқлари муносабатларидан чиқариб ташлаш учун мустаҳкам асосни вужудга келтириши керак. Улар эндиликда юридик куч ҳосил қилган тегишли қоидаларни — давлатлар ўртасида икки томонлама тузилган шартномаларга илгари киритилган қоидаларни ва кейинги йилларда Совет Иттифоқи билан Франция, ГФР, АҚШ, Буюк Британия, Италия, Канада ўртасида, шунингдек бошқа бир қанча мамлакатлар ўртасида имзоланган бошқа ҳужжатларни таъкидлайди.

Кенгашнинг якунловчи актида эълон қилинган принциплар — давлатларнинг суверен тенглиги ва уларнинг суверен ҳуқуқлари, шу жумладан ўзининг сиёсий, социал, иқтисодий ва маданий системаларини эркин суратда танлаб олиш ва ривожлантириш ҳуқуқи, куч ишлатмаслик ёки куч ишлатиш билан таҳдид қилмаслик, чегараларнинг бузилмаслиги, давлатларнинг территориал бутунлиги, низоларни тинч бартараф қилиш, бир-бирининг ички ишларига аралашмаслик, инсон ҳуқуқларини ва асосий эркинликларни ҳурмат қилиш, халқларнинг ҳуқуқий тенглиги ва ўз тақдирини тасарруф қилиш ҳуқуқи, давлатлар ўртасидаги ҳамкорлик ва халқаро ҳуқуқ юзасидан олинган мажбуриятларни ҳалол бажариш принциплари қитъада ўзаро ишонч муҳитини, ҳар бир мамлакатнинг эркин, мустақил, тинч ривожланишига ишонч муҳитини вужудга келтиришга ёрдам бериши керак.

Ишончни мустаҳкамлаш борасида қуролли низоларнинг пайдо бўлиш хавфини камайтиришга қаратилган ва ўзаро келишиб олинган тадбирлар ҳам Европада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашда муҳим роль ўйнаши лозим.

Кенгашнинг якунлари Европа давлатлари ўртасида экономика, фан, техника, атроф муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида ва иқтисодий фаолиятнинг бошқа соҳаларида, шунингдек маданият, маориф, ахборот соҳасидаги алоқаларни, одамлар ўртасидаги мулоқотларни кенгайтириш каби гуманитар масалаларда ҳам ҳар томонлама ҳамкорликни ғоят кенгайтириш ва активлаштириш учун шарт-шароитлар яратиб беради. Ҳар бир мамлакатнинг қонунлари ва традицияларига риоя қилган ҳолда Умумевропа миқёсида ҳамкорликни ривожлантириш Европа қитъасида тинчлик ва хавфсизлик пойдеворини мустаҳкамлашга, Европа давлатлари ва халқлари ўртасида ҳамжиҳатликни мустаҳкамлашга ёрдам беради. Иккинчи томондан, бундай ҳамкорликни ривожлантириш қитъадаги барча халқларнинг ўз ихтиёридаги моддий ва маънавий бойликлардан муваффақиятлироқ суратда ва рационал фойдаланишлари учун имконият туғдиради.

Халқаро кескинликнинг юмшаши конкрет моддий мазмун билан тобора кўпроқ тўлатилмоқда. Кескинликни юмшатишни моддийлаштириш — Европада тинчликни ҳақиқатан ҳам мустаҳкам ва барқарор қилиш лозим бўлган ҳамма ишларнинг моҳиятидир. Давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг тўғри ва одилона принципларини эълон қилиш ғоят муҳим, албатта. Аммо бу принципларни ҳозирги халқаро муносабатларда илдиз оттириш, практикага жорий қилиш ва халқаро ҳаётнинг қонунига айлантиришнинг аҳамияти ҳам бундан кам эмас. Бундай қонунни бузишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети вакиллари кенгашда қатнашган барча мамлакатлар келишиб олинган аҳдномаларни амалга оширадилар, деган фикрга асосланадилар. Совет Иттифоқига келганда, у худди шундай ҳаракат қилади.

Эълон қилинган принциплар ва аҳдномаларни амалга ошириш Совет Иттифоқидан ва барча тинчликсевар мамлакатлардан янада жиддий иш кўришни, тинчлик ва кескинликни юмшатиш ишига қарши бўлган кучлар томонидан вужудга келтириладиган қийинчилик ва ғовларни бартараф қилишни талаб этади.

Умумевропа Кенгаши қитъамизда «совуқ уруш»дан кескинликни юмшатишга, тинч-тотув яшаш принципларини амалда рўёбга чиқаришга ўтиш соҳасида шу вақтгача қилинган барча ижобий ишларнинг якунидир. Шу билан бирга бу Европанинг тинчликни мустаҳкамлаш ва урушни халқлар ҳаётидан чиқариб ташлаш йўлидан бундан буён ҳар томонлама олға ҳаракат қилиб бориши учун бошланиш нуқтаси ҳамдир.

Ҳозир асосий нарса — сиёсий кескинликнинг юмшатилишини ҳарбий кескинликни юмшатиш билан тўлдиришдир. Бу соҳада биринчи галдаги вазифаларнинг бири — бирор мамлакатнинг хавфсизлигига зарар етказмаган ҳолда, аксинча — ҳамма учун наф келтирган ҳолда марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни қисқартириш йўлларини қидириб топишдан иборат.

Қуролланиш пойгасини қисқартириш, сўнгра эса тўхтатишга ҳам эришиш, ялпи ва батамом қуролсизланишга олиб борадиган йўлдан олға бориш, Европа диёрида ҳарбий жиҳатдан қаршима-қарши туришни камайтириш, Европанинг бир-бирига қарама-қарши бўлган ҳарбий блокларга ажралиб туришини бартараф қилиш — замонамизнинг энг муҳим талабларидир.

Кенгашнинг қарорлари европаликлар учунгина катта аҳамиятга молик бўлиб қолмайди. Тинч яшаш ҳуқуқи қитъамиздаги ҳар бир кишига мансубдир. Кескинликни юмшатиш кенгайиб, чуқурлашиб бориши, жаҳоннинг ҳамма районларига ёйилиши керак. Совет Иттифоқи халқаро вазиятнинг худди шу йўлдан ривожланиб боришига ёрдам беришни ўз бурчи деб ҳисоблайди.

Ер юзида тинчликнинг мустаҳкамланиши барча халқларнинг иқтисодий ва социал тараққиётини таъминлаш учун қулай имкониятлар вужудга келтиради.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети барча партия ва совет ташкилотларининг, барча совет кишиларининг эътиборини шунга жалб этадики, Европа қитъасида кескинликнинг юмшатилишини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, мамлакатлар ва халқлар ўртасида ҳамкорликни кенгайтириш совет экономикаси, фани, маданиятини янада ривожлантиришга, совет кишиларини коммунистик онглилик руҳида тарбиялаш, коммунизм учун курашда уларнинг активлигини ошириш соҳасидаги идеология ишини кучайтиришга қаратилган тадбирларни тинмай амалга оширишни кўзда тутади.

Совет кишилари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг ташқи ва ички сиёсатини сўзсиз ва қатъий қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор қилиб, ўзларининг меҳнат ғайратини оширмоқдалар. Улар меҳнатдаги янги муваффақиятлар билан КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга тайёрланмоқдалар. Улар бу билан халқларнинг тинчлиги, хавфсизлиги ва эркинлигини кўзда тутган ленинча сиёсатнинг пойдеворини мустаҳкамлайдилар. Коммунистик партия ва социалистик давлатимиз бу сиёсатга астойдил содиқдир.

ҚЎШИМЧА ҲОСИЛ ТЎПЛАЙЛИК

МУСОБАҚАДОШ ОЗАРБАЙЖОНЛИКЛАР ОБЛАСТИМИЗ ДАЛАЛАРИДА

Охунбобоев номли колхоз Ўрта Чирчиқ районидаги йирик хўжаликлардан бири ҳисобланади. Унда деҳқончилик комплекс ривожланган. Пахта, каноп, шолидан муттасил мўл ҳосил етиштириляпти. Техникадан самарали ва рационал фойдаланилаётганлиги сабабли деҳқончилик маданияти юксак даражага кўтарилмоқда.

Ўтган йили ҳам хўжаликда қувончли ютуқлар қўлга киритилди. Қишлоқ хўжалиги комплекс машиналаштирилган. Бу эса экинлар парваришини ўз вақтида юқори агротехника муддатларида ўтказилишига сабаб бўлмоқда. Шуни қайд қилиш кераккки, экин майдонининг қарийб ярми тош, шағал ерлар. Шунга қарамай, оқилона меҳнат туфайли бундай ерлардан баракали хирмон кўтарилмоқда. Ўтган йили 30 ўрнига 35 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олинди.

Катта кўча ёнидаги карталарни кўздан кечирган мусобақадошлар ҳосил тўплаш ойлигида ҳар бир фурсатдан тўғри фойдаланилаётганлигини қайд қилишди. Ғўзанинг ривожи яхши, мўл ҳосил тўпланган. Агчаберди районидаги Жапаридзе номли колхознинг бригада бошлиғи Сугра Мадатова бир қўли билан ғўзани авайлаб ушлаб, иккинчи қўли билан шохларини санайди. 13—15 тадан. Ҳар бирида 3—4 тадан бўлиқ кўсак.

— Бу ғўзалар қачон чеканкадан чиқарилганди?

Сўроққа район партия комитетининг биринчи секретари М. Эгамбердиев жавоб беради:

— Иккинчи июлда. Шундан кейин ғўзанинг ҳосил олиши яна тезлашиб кетди.

— Жуда яхши муддатда қилибсизлар,— деди бригада бошлиғи,— чеканкадан чиқарилган ғўзалар тез-тез культивация қилинса, шарбат суви берилса, ҳосил кўпаяди.

Мусобақадошлар Ким Пен Хва номли, «Партия XXII съезди» ва бошқа колхозларда ҳам социалистик мажбуриятларни бажариш йўлида астойдил меҳнат қилинаётганлигини кўришди.

Ўртачирчиқликлар КПСС XXV съездини меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан оширилган мажбуриятлар қабул қилишган. Улар ҳар гектар ердан камида 34 центнердан пахта ҳосили етиштириб, давлатга 75 минг тонна «оқ олтин» сотишга аҳд қилишган. Район хўжаликлари ҳосилга ҳосил қўшишни қизғин давом эттириш билан бирга йиғим-теримни шайланиб кутиб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Ғўзани техника ёрдами билан чеканка қилиш ижобий натижалар бераётганлигини мусобақадошлар кўришди.

Ўзаро текшириш бригадасининг аъзолари Юқори Чирчиқ райони меҳнаткашларининг ишлари билан ҳам батафсил танишдилар. Райондаги кўпгина колхозларда ҳозирнинг ўзидаёқ мажбуриятни коплайдиган даражада ҳосил тўпланган. Шунга қарамай механизаторлар қатор ораларини олтинчи марта культивация қилишмоқда. Культиваторларнинг олд томонига тўсиқлар ўрнатилган.

Гечаев районидаги Азизбеков номли колхоз партия ташкилотининг секретари Мустафо Алиев бундай дейди:

— Район партия комитети, колхоз партия ташкилотлари хўжаликка конкрет раҳбарлик қилиб, омманинг бутун куч ва ғайратини зиммага олинган мажбуриятни тўла бажаришга сафарбар этган. Қайси колхоз, бригадага бормайлик дала шийпонлари пахтакорлар учун маданий хизмат кўрсатаётганлигининг гувоҳи бўлдик. Бу эса ғўзани суғориш, культивация қилиш бўйича тузилган кундалик графикни ортиғи билан бажарилишига сабаб бўлмоқда. Юқори чирчиқликлар мусобақа байроғини баланд кўтариб, чеканка қилишни бир неча кун ичида муваффақиятли бажардилар. Улар теримга тайёргарлик кўришни кучайтириб юборишган. «Зангори кема»лар тахт қилиб қўйилган. Тош-тарози, кўприк, йўллар, хирмонларни ремонт қилиш ниҳоясига етай деб қолди. Биз бу илғор район меҳнаткашларининг бой тажрибаларини ўзимизнинг районимизда ҳам кенг оммалаштиришга аҳд қилдик.

Салин район комсомол комитетининг биринчи секретари Аминахон Алекперова:

— «Ленинский путь» колхозининг Цой Бан Дун, «Политотдел» колхозининг Дим Алексей ўртоқлар бошлиқ бригадаларида ғўза ва каноп меҳр билан парвариш қилинаяпти. Улар ой охиригача барча майдонни яна бир ярим мартаба комплекс ишловдан чиқариб, ҳар гектар ердан 45 центнердан пахта етиштиришга сўз беришган.

Мен бригада аъзолари билан, комсомол аъзоси ёш механизаторлар билан гаплашдим. Улар ваъдамиз қатъий, сўз бердикми, устидан чиқиб, сизларни уялтирмаймиз дейишди. Икки хўжаликда ҳам ялпи ҳосилнинг ҳаммаси машиналар ёрдами билан йиғиштириб олинади. Шунга яраша иш плани тузилган. Юқоричирчиқликлар йиғим-терим даврида кунига йиллик планнинг беш-олти процента миқдорида пахта топширишга аҳд қилганлар.

Мусобақадошлар Юқори Чирчиқ ва Ўрта Чирчиқ далаларини кўздан кечириб, ғўзанинг талабига қараб сув бериш, экинларни ғовлатиб юбормаслик зарурлигини айтишди. Улар янада куч ва ғайрат билан ишлаб, ой охиригача ҳар бир шохда икки-учтадан қўшимча кўсак тўплашга пахтакорларнинг эътиборини жалб қилдилар.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Суратда: озарбайжонлик пахтакорлар Ўрта Чирчиқ районидаги «Северный маяк» колхози далаларида.

А. Абадян фотоси.

МУҲИМ ВОҚЕА

Хельсинкида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш ўтказилди.

Бу муҳим халқаро анжуманда Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги совет делегацияси иштирок этди. Жаҳонда тинчлик иши учун толмас курашчи ўртоқ Брежневнинг кенгашда сўзлаган нутқи жаҳонда барқарор тинчлик ўрнатилиши, унинг осойишта яшаши учун, қуролсизланиш, ўзаро тотувлик ўрнатиш ғояси билан суғорилган.

Санъатга илк қадам қўйган пайтимга назар ташласам, қарийб ярим асрни одимлаб қўйибман. Санъаткор тинч ҳаётдан илҳомланади, руҳланади, янги-янги асарлар яратади.

1975 йил ҳар жиҳатдан тарихий йил бўлди. Бу йил Халқаро хотин-қизлар йили — тинчлик, тенглик, озодлик учун бутун жаҳон аёллари ҳар қачонгидан ҳам кўра қатъийроқ курашаётган йил. Бутун жаҳон аёллари қатори серқуёш Совет Шарқи ўлкаси аёллари ҳам бу шарафли йилни кўтаринки руҳ, катта масъулият билан нишонламоқдалар.

«Баҳор» халқ ансамбли коллективи ҳам янги программалар тайёрлади. Репертуаримизни жаҳон халқлари рақслари билан бойитмоқдамиз. Қўшиқ, рақс масофа билмайди. Яхши ижро этилган санъат асари диллардан дилларга йўл олади, дўстлик ипларини боғлайди.

Жаҳонаро ҳамкорлигимиз мустаҳкамланаверсин, тинчлик куйи янграйверсин.

Мукаррама ТУРҒУНБОЕВА,
СССР халқ артисти, Давлат мукофоти лауреати, «Баҳор» ансамблининг бадиий раҳбари.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ҒЎЗАНИ ЧЕКАНКА ҚИЛИШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 6 АВГУСТГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — районлар, иккинчи стун — чеканка қилинган майдон процент ҳисобида, учинчи стун — механизация ёрдами билан чеканка қилишнинг топшириққа нисбатан бажарилиши процент ҳисобида

Қуйи Чирчиқ	100	60,1
Юқори Чирчиқ	100	—
Бўка	100	78,4
Янгийўл	100	57,3
Пскент	100	50,1
Оққўрғон	100	49,4
Чиноз	90,3	37,9
Бекобод	85,0	25,4
Ўрта Чирчиқ	75,9	6,2
Область бўйича	92,7	44,0

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Совет фани, экономикаси ва маданиятини ривожлантиришдаги хизматлари, юқори малакали илмий кадрлар тайёрлаганлиги учун **ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1975 йил 5 август.

ИЛҒОРЛАРГА БАЙРОҚЛАР

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети ем-хашак экинларини ўриб-йиғиб олиш ва ем-хашак жамғариш юзасидан районлар, колхозлар ва совхозлар ўртасидаги шу йил июль ойининг иккинчи ярмидаги социалистик мусобақа якунларини қараб чиқиб, қарор қилдилар.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети кўчма Қизил байроғи **Юқори Чирчиқ районига** (район партия комитетининг биринчи секретари **М. Қодиров**, район ижроия комитетининг раиси **П. Мирсолиҳов**, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчи-хизматчилари касаба союзлари район комитетининг раиси **В. Ким**, район комсомол комитетининг секретари **С. Арзиматов** ўртоқлар) берилди.

Бу район дағал хашак тайёрлаш йиллик планини 66,6 процент, шу жумладан сенаж тайёрлаш планини 41,7 процент, пичан уни тайёрлаш планини 37,0 процент бажарган. Июль ойининг иккинчи ярмида дағал хашак тайёрлашда 13,3 процент, сенаж тайёрлашда 8,9 процент, беда пичани ҳамда пичан уни тайёрлашда 10,6 процентдан ўсишга эришган. Байроқ Орджоникидзе районидан олиб берилди.

Область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Калинин районидаги **«Назарбек» совхозига** (директори **Х. Қорахўжаев**, партия ташкилотининг секретари **Р. Исамуҳамедов**, ишчилар комитетининг раиси **Т. Жабборов**, комсомол комитетининг секретари **Э. Жабборов** ўртоқлар) берилди.

Совхоз йиллик дағал хашак тайёрлаш планини 102 процент, шу жумладан сенаж тайёрлаш планини 104 процент, беда пичани тайёрлаш планини 102,5 процент, пичан уни тайёрлаш планини 56,6 процент бажарган. Июль ойининг иккинчи ярмида дағал хашак тайёрлашда 63,5 процент, сенаж тайёрлашда 20,8 процент, беда пичани тайёрлашда 85 процент, пичан уни тайёрлашда 46,6 процент ўсишни таъминлаган. Байроқ шу райондаги «Хасково» совхозидан олиб берилди.

Область партия комитети, область ижроия комитети область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Қуйи Чирчиқ районидаги **Димитров** номли колхозга (раиси **Я. Ким**, партия ташкилотининг секретари **Л. Пак**, комсомол ташкилотининг секретари **К. Садибеков** ўртоқлар) берилди.

Бу колхоз йиллик дағал хашак тайёрлаш планини 98,6 процент, шу жумладан сенаж тайёрлаш планини 100,3 процент, беда пичани тайёрлаш планини 110,4 процент, пичан уни тайёрлаш планини 178 процент бажарган. Июль ойининг иккинчи ярмида дағал хашак тайёрлашда 38,7 процент, сенаж тайёрлашда 37,3 процент, беда пичани тайёрлашда 50,6 процент, пичан уни тайёрлашда 66,0 процент ўсишга эришган. Байроқ Бекобод районидаги «Победа» колхозидан олиб берилди.

Юқори Чирчиқ районига, «Назарбек» совхозига ва Димитров номли колхозга жамоат чорвачилиги учун ем-хашак жамғариш илғорларига сотиш учун биттадан енгил автомашина ажратилди.

САНОАТЧИЛАРИМИЗ ЗАФАРИ

ОБЛАСТЬ САНОАТИНИНГ 1975 ЙИЛ ЯНВАРЬ—ИЮЛИДАГИ ИШ ЯКУНЛАРИ

Область саноатининг якунловчи йил етти ойлик иши-га якун ясалди. Ўтган даврда 1974 йилнинг шу даврига нисбатан саноат ишлаб чиқаришнинг 10,7 процент ўсганлиги область индустриясининг етти ой давомида қўлга киритган энг муҳим ютуқларидан бири бўлди. Меҳнат унумдорлиги шу давр ичида 6,7 процент ошди.

1975 йил январь-июль ойларида маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш умумий ҳажми бўйича, ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш, таннархини камайтириш ҳамда кўпчилик энг муҳим маҳсулот турларини ишлаб чиқариш бўйича топшириқлар тўла ва ортиғи билан бажарилди.

Область шаҳар ва районларида январь-июль ойларида маҳсулот реализация қилиш, ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати ва ишлаб чиқариш унумдорлигини ошириш планларининг бажарилиши қуйидагича бўлди:

	Маҳсулот реализация қилиш планининг бажарилиш проценти	1975 йил январь-июлда 1974 йил январь — июлига нисбатан процент ҳисобида: ишлаб чиқариш бўйича	меҳнат унумдорлиги бўйича
Область бўйича жами	104,3	110,7	106,7
Шаҳарлар:			
Тошкент	104,0	109,2	106,8
Олмалиқ	102,2	112,3	110,8
Ангрен	105,0	112.6	110,7
Бекобод	105,7	114,7	95,4
Чирчиқ	102,1	109,0	106,6
Янгийўл	106,3	104,7	102,8
Районлар:			
Оққўрғон	109,2	107,1	112,3
Оҳангарон	103,9	115,7	112,0
Бекобод	112,7	101,4	101,0
Бўстонлиқ	109,7	111,9	106,0
Бўка	116,8	112,5	110,5
Юқори Чирчиқ	110,3	106,7	99,1
Калинин	109,8	110,7	104,9
Қуйи Чирчиқ	109,4	107,5	107,2
Орджоникидзе	95,0	114,9	99,2
Пскент	108,9	114,6	112,5
Ўрта Чирчиқ	104,4	121,2	116,3
Чиноз	110,9	117,5	115,7
Янгийўл	105,9	109,3	108,8

Бу салмоқли рақамларда КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан область саноатида кенг авж олдирилган социалистик мусобақанинг самараси мужассамланган.

1975 йил январь-июль ойларида саноат маҳсулотларини реализация қилиш топшириқлари Орджоникидзе районидан ташқари барча шаҳар ва районлар томонидан муваффақиятли бажарилди. Ўтган етти ой ичида пландан ташқари 104,3 миллион сўмлик турли хилдаги саноат маҳсулотлари реализация қилинди.

Шу давр ичида шаҳар саноат корхоналари планга қўшимча 53,5 миллион сўмлик, областнинг бошқа саноат корхоналари эса 50,8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Шу жумладан шаҳарлар бўйича: Олмалиқ — 6,7, Ангрен — 2,6, Бекобод — 3,9, Чирчиқ — 4,7, Янгийўл — 6,1 миллион сўмлик, районлар бўйича: Оққўрғон — 2,1, Оҳангарон — 2,1, Бекобод — 1,8, Бўстонлиқ — 1,7, Бўка — 2,2, Юқори Чирчиқ — 1,7, Калинин — 2,6, Қуйи Чирчиқ — 3,2, Пискент — 1,2, Ўрта Чирчиқ — 1,7, Чиноз — 2,0 ва Янгийўл районида — 5,1 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Техник-иқтисодий кўрсаткичлардан оқилона фойдаланиш ҳисобига ишлаб чиқариш самарадорлигини ошира бориб, бир қатор саноат корхоналари ўтган етти ойга мўлжалланган социалистик мажбуриятлари ва муқобил планларини муваффақиятли уддаладилар. Бекобод ва Янгийўл шаҳарлари, шунингдек Оққўрғон, Бекобод, Бўка, Юқори Чирчиқ, Калинин, Қуйи Чирчиқ, Пискент, Чиноз ва Янгийўл районларининг корхоналари шулар жумласидандир.

Бир қатор корхоналар саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни кўпайтиришга фақат меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришдилар.

Шу билан бирга, умумий кўрсаткичлар дуруст бўлса-да, ўтган етти ойда ва июль ойида айрим муҳим маҳсулот турлари ишлаб чиқариш плани бажарилмай қолди.

Етти ойга мўлжалланган трансформаторлар ишлаб чиқариш ҳажми бирмунча камайиб кетди. Фақат июль ойининг ўзидагина бу соҳадаги план 63,5 процент адо этилди, холос.

Қурилиш ғиштлари, мебель ва ўсимлик мойи ишлаб чиқариш планлари ҳам мунтазам бажарилмаётир.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ишлаб чиқариш суръати жадал бораётганлигига қарамай, айрим корхоналар ўз имкониятлари даражасида ишламаётирлар. Бир қатор корхоналар давлат томонидан белгилаб берилган ойлик ҳамда етти ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш ҳамда реализация қилиш планининг бажарилишини таъминламадилар.

Бекободдаги «Металлист» заводи, Чиноздаги норуда материаллар карьери, Сергелидаги темир-бетон конструкциялари заводлари ишдаги камчилик ва нуқсонларга бефарқ қараб, ўз буюртмачиларини ой сайин етарли миқдорда маҳсулот билан таъминлай олмаяптилар. Ўрта Чирчиқдаги ихтисослаштирилган тажриба ремонт-ишлаб чиқариш корхонаси, Қибрайдаги пиво ва алкоголсиз ичимликлар комбинати, Олмалиқдаги рўзғор химияси заводи ва Тошкент мебель комбинати коллективлари ойлик планларини зўрға бажариб ва аввалги ойларда бажарилмай қолган ишлар ўрнини тўлдиролмай, натижада умуман етти ойлик планни ҳам уддалай олмадилар.

Июль ойида «Ташоблсельстрой»нинг Калинин районидаги қурилиш материаллари комбинати, Собир Раҳимов районидаги 9-темир-бетон буюмлари заводлари ишлаб чиқариш планини бажаролмай қолоқ корхоналар сафига тушиб қолдилар. Оҳангарондаги ун комбинати июль ойида ишлаб чиқариш суръатини кескин сусайтириб юбориб, етти ойлик планни 95,9 процент қилиб адо этди, холос. Трансформатор заводида январь-июль ойлари планининг бажарилиши 88,2 процентда қолиб кетди. Саноат ишида техник-иқтисодий кўрсаткичларни ўстириш резервларидан ҳамон тўлиқ фойдаланилмаётир. Маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва меҳнат унумдорлигини ошириш планини бажармаётган, маҳсулот таннархини қимматлаштириб юбораётган корхоналар сони ҳамон кўпчиликни ташкил этади. Белгиланган ассортиментда маҳсулот ишлаб чиқармаслик ва сифатни пасайтириб юбориш ҳоллари тез-тез учраб туради.

Якунловчи йил ва умуман тўққизинчи беш йиллик тугашига саноқли ойлар қолди. Кўпгина коллективлар муқобил план ва оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, йиллик ва беш йиллик планларни муваффақиятли бажариб бормоқдалар. Улар эришган бой тажриба барча қолоқ коллективларга намуна бўлиб хизмат қилмоғи керак.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СТАТИСТИКА БОШҚАРМАСИ.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашларига кўплаб машина ва турли механизмлар етказиб бераётган «Чирчиқсельмаш» заводи коллективи айни кунларда съезд олди меҳнат вахтасини қизғин давом эттирмоқда. Пахтакорлар улардан ҳар ойда «СКО—2,4» маркали кўрак терувчи машиналар қабул қилиб олишаётир (юқорида).

Суратларда: бир беш йилликда икки бешйилликни бажарган токарь Павел Овчинников ва унинг изидан бораётган илғор йигувчи слесарь Асқар Неъматжоновлар иш устида.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

ОЛМАЛИҚ шаҳридаги В. И. Ленин номли кон-металлургия комбинати мис эритиш заводининг зарбдор ишчилари (чапдан) Г. Пономарев ва В. Агафоновлар. Улар ўнинчи беш йилликнинг учинчи йили ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришяпти. Ўнгда мис эритиш цехининг ички кўриниши.

А. Тўраев фотоси.

ПРАКТИКА МУВАФФАҚИЯТЛИ ЎТДИ

Яқинда биз Тошкент Давлат Университети филология факультетининг бир группа 2-курс студентлари ёзги ўқув практикасида бўлдик. Практикамизни Сурхондарё областининг Хайрибод қишлоғида, ундан кейин эса Тожикистоннинг Регар шаҳри яқинидаги Пахтаобод посёлкасида ўтказдик. Биз бу ерларда халқ орасида кенг тарқалган фольклор вариантларини тўплашимиз лозим эди.

Ҳар бир хонадон бизни самимий кутиб олди. Халқ оғзаки ижодини тўплаш билан бир пайтнинг ўзида маҳаллий халқ урф-одати, шеваси билан ҳам қизиқдик. Асосан қўшиқ, алла, ёр-ёр, терма ва достонлар ёзиб олдик.

Биз практика билан бирга кўнгилли дам олиб ҳам қайтдик. Ўқитувчиларимиз раҳбарлигида Сурхон воҳасининг ва Тожикистоннинг ажойиб хушманзара тоғларига бордик. Сурхондарёлик шоир Низомжон Парда билан учрашдик.

Сермазмун ўтган ёзги сафаримизда домлаларимиз филология фанлари доктори Муҳаммадносир Саидов, филология фанлари кандидатлари Ёрмат Тожибоев, Ҳасанхўжа Муҳаммадхўжаев, Лола Каримовалар раҳбарлик қилишди. Дастлабки муваффақиятлар қўлга киритилган биринчи ўқув практикамиз катта таассурот қолдирди.

Т. ТУРАБОЕВ,
ТошДУ студенти.

КИЧКИНТОЙЛАРГА ҒАМХЎРЛИК

Оққўрғон, Пискент, Бўка, Янгийўл ва бошқа районлардаги хўжаликларнинг болалар боғчалари кейинги пайтда бежирим, замонавий мебеллар билан жиҳозланди. Кўзни қувонтирувчи бу мебелларни Олмалиқ мебель фабрикасининг қўли гул усталари ишлаб чиқаришган.

Олмалиқликлар республикамизнинг кўплаб шаҳар ва қишлоқларида жойлашган мактабгача тарбия муассасаларига ҳам ўз маҳсулотларини етказиб бермоқдалар.

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилини зарбдор меҳнат билан якунлаш ва КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун меҳнат қилаётган мебель фабрикаси коллективи бошқа мебель турларини ҳам ўзлаштириб, сифатини оширяпти.

ҲУРМАТГА САЗОВОР

Район озиқ-овқат савдоси бўлимида йиғилиш борарди. Директор ўринбосари Леонид Абрамович Чечельницкий коллективнинг бир ойлик ишига якун ясар экан, бир неча илғор савдо ходимлари қатори Акмал Юнусовнинг номини ҳам тилга олди.

Йиғилиш охирида магазин мудирларидан бир нечаси ўз иш тажрибалари тўғрисида фикр алмашдилар. Шунда А. Юнусов қисқагина сўзлади:

— План ва мажбуриятларни ортиғи билан бажаришимизда ҳеч қандай сир йўқ, — деди у. — Магазинда харидорларга нисбатан хушёр ва ширинсўз бўлиш, улар эҳтиёжига қараб иш юритишни биринчи галдаги вазифамиз деб биламиз.

Чиндан ҳам район озиқ-овқат савдосига қарашли А. Юнусов мудирлик қилаётган 14-магазинда ўз касбини севган, хушмуомала савдо ходимлари ишлашади. Айниқса, А. Юдочкина, М. Қосимова, З. Раҳимова каби сотувчиларнинг хизматидан харидорлар хурсанд. Кўп йиллардан бери савдо соҳасида ҳалол хизмат қилиб келаётган бу аёлларнинг ҳар бири бу йил коммунистик меҳнат зарбдори унвонини олишга муваффақ бўлдилар.

Магазиннинг аҳил коллективи харидорлар билан ҳамжиҳатликда иш юритилганлиги туфайли ўтган йили аҳолига пландаги 376 минг ўрнига 470 минг сўмлик хизмат кўрсатишди. Олти ой ичида пландагидан 18 минг сўмлик кўп хизмат кўрсатилди.

Бундай ютуққа эришишда магазинда ташкил этилган мулоҳазалар дафтари муҳим роль ўйнамоқда. Харидор савдо қилгач, ўз фикрларини, таклиф ва истакларини ана шу дафтарга ёзиб қолдиради. Ҳар ҳафтада дафтардаги мулоҳазалар юзасидан савдо ходимлари билан қисқача суҳбат ўтказилади. Камчиликларни бартараф этиш тадбирлари белгиланади. Бундан ташқари магазинда вақти-вақти билан харидорлар ва сотувчилар учрашувлари ўтказиб турилади.

С. ҲАСАНОВ.
Киров райони.

Қишлоқ хўжалиги ишлари кундалиги

МАККАЖЎХОРИ ЎРИМИ БОШЛАНДИ

Бу йилги ҳаддан ташқари сув танқислигига қарамай, республика деҳқонларининг фидокорона меҳнати туфайли маккажўхоризорларда мўлкўл ҳосил етиштирилди. Эндиги вазифа ҳар бир далада маккажўхорининг етилишини ҳисобга олган ҳолда маккажўхори донини ҳамда силос қилинадиган кўкпояни уюшқоқлик билан, қисқа муддат ичида сира нес-нобуд қилмасдан йиғиштириб олиб давлатга дон сотиш топшириғини бажаришдан иборатдир.

Ҳар бир туп экинда тарози босадиган сўта етиштирилгунча кўпдан-кўп қийинчиликларни енгишга тўғри келди. Аммо бунинг ўзигина кифоя қилмайди! Вақт кутиб турмайди. Ўрим-йиғимнинг ҳар бир соатидан фойдаланиб қолиш зарур. Мавжуд маккажўхори комбайнларининг ҳаммасини сира кечиктирмасдан ишга тушириш ва ҳар битта комбайнда иш нормасининг юксак даражада бажарилишига эришиш, сўталарни йиғиштириб олишни таъминлаш учун зарур бўлган миқдорда одамларни сафарбар қилиш, пешқадам комбайнчилардан иборат зарбдор кўчма бригадалар тузиш ҳамда одамлар етишмайдиган жойларда, катта-катта маккажўхоризор далаларда уларнинг ишлашини таъминлаш керак.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатадики, мавжуд маккажўхори комбайнларининг миқдори улардан ғоят баракали фойдаланилган тақдирда ҳам маккажўхори донини механизация воситасида йиғиштириб олишни тўла-тўкис таъминлай олмайди.

Демак, катта-катта майдонлардаги маккажўхори донини қўлда йиғиштириб олиш керак.

Маккажўхори донини авжи думбул пайтида йиғиштириб олиш хўжаликларнинг раҳбарларидан, мутахассислардан, маккажўхорикорлардан, ўрим-йиғимда банд бўлган колхозчилар ва ишчилардан юксак масъулиятни ҳис этган ҳолда ишни далада ҳам, хирмонда ҳам, маккажўхори дони қуритилаётган жойларда ҳам аниқ ташкил этишни талаб этади. Ишни шундай уюштириш керакки, дон учун маккажўхори сўталари 3-5 кун ичидаёқ йиғиштириб олиб бўлинсин, маккажўхорининг дони йиғиштириб олинсин, кейин эса дарҳол силос бостирилсин. Бунинг учун ҳар бир колхоз ва совхозда ҳамма имконият бор. Ишга ижодий ёндошиб, иш планларини, бир кеча-кундузлик ўрим-йиғим графикларини тағин бир марта ўйлаб кўриш, ишга ярокли аҳолининг ҳаммасини маккажўхори донини йиғиштириб олишга сафарбар қилиш керак.

Бостириладиган силос сифатли бўлиши учун эса ҳосили қўлда йиғиштирилиб олинадиган далаларда сўталар думбул пайтида йиғиштириб олинсин. Бу иш ана шундай тўғри ва аниқ уюштирилган тақдирда нобудгарчиликка йўл қўймаймиз. Айни пайтда маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олишнинг бундай технологияси силос бостиришга 7-10 кун олдинроқ киришиш, маккажўхори поясининг қуриб қолишининг олдини олиш ва унинг сифатини ошириш имконини беради.

Маккажўхори ҳосилини йиғиштириб олиш технологиясини бузишнинг энг кўзга кўринмаган фактлари (комбайнларнинг бекор туриб қолиши, меҳнатни аниқ ташкил этмаслик, ҳосилни йиғиштириб олиш пайтида, ортишда, қуритишда нобудгарчиликка йўл қўйиш, тайёрлаш министрлигининг реализация базаларида дон топшириш пайтида транспортнинг бекор туриб қолиши ва бошқалар) устидан ҳам контроллик ўрнатилиши ва тегишли конкрет чоралар кўрган ҳолда алоҳида муҳокама қилиниши лозим. Маккажўхори дони, силос массаси қатъий ҳисобга олиниши зарур, нобудгарчилик фактлари қатъий огоҳлантирилиши, сўталарнинг талон-торож қилинишига йўл қўйилмаслиги керак.

Социалистик мусобақани чинакам авж олдириб юбориш, унинг ошкоралигини кучайтириш масалалари, шунингдек ўрим-йиғим даврида маккажўхори донини йиғиштириб олишда қатнашаётган кишиларнинг ҳаммаси учун зарур бўлган барча маданий-маиший шароитларни яратиб бериш масалалари область, район партия ва комсомол ташкилотларининг, колхозлар билан совхозлар бошланғич партия ва комсомол ташкилотларининг диққат марказида бўлиши керак.

Маккажўхори донини йиғиштириб олишга табақалаштирилган ҳолда ёндошиш тадбирларини амалга ошириш, ҳосилни ўз вақтида юксак суръатлар билан сифатли йиғиштириб олиш республика деҳқонларининг маккажўхоридан баракали ҳосил кўтариш учун курашга қўшган муҳим ҳиссаси бўлади, давлатга дон сотиш юзасидан олинган мажбуриятни сўзсиз бажариш ва республика ем-хашак балансини анча яхшилаш имконини беради.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ШАРҚ УСЛУБИДА

Ҳозир Маннон Уйғур номли кўчадан ўтган киши бу ерда қурилиш ишлари олиб борилаётганлигини кўради. Кўҳна шарқ услубида бунёд этилаётган бу гумбазли бино ҳаммом бўлиб, катталиги жиҳатидан республикада ягонадир.

«Ташгипрогор» институтининг инженер ва архитекторлари тайёрлаб берган 200 ўринли янги ҳаммом лойиҳасини ҳозир шаҳар ижроия комитетига қарашли 4-қурилиш бошқармаси бунёдкорлари амалга оширмоқдалар. Йил охирига бориб ҳаммомнинг биринчи навбати фойдаланишга топширилади. Бу бинода сартарошхона, массаж, чойхона ва даволаш бўлимлари жойлашади. Келаси йили ҳаммомнинг иккинчи навбати ишга туширилади.

НАМУНАЛИ ДАЛА ШИЙПОНЛАРИ

Бўка районидаги Ильич номли, «Ленин йўли», «Октябрь 40 йиллиги» колхозларида бу йил ўндан ортиқ янги типдаги дала шийпонлари ишга туширилди.

Уларда иссиқ овқат ташкил этилган, мебеллар билан жиҳозланган. Ҳар куни иш кўрсаткичлари диаграммаларда тасвирлаб борилади. Социалистик мусобақа шартлари ҳам кўринарли жойга илиб қўйилган. Дала шийпони турли плакатлар, шиорлар билан безатилган. «Жанговар варақа»лар ҳам ўз вақтида чиқарилади. Мутахассислар маслаҳатлари, айниқса ғўза парваришига оид темаларда суҳбатлар ўтказиб турилибди.

КАРВОНБОШИЛАР

Бекобод шаҳрида беш йилликни муддатидан илгари бажараётган корхона, цех, бригада ва илғор ишчилар сафи ой сайин кенгайиб бораётир.

Бугунги кунгача олти корхона — автотранспорт ишлаб чиқариш бирлашмаси, сут заводи, босмахона, пахта тозалаш заводи, «Цемремонт» корхонаси, 3-трест ва «Ташоблгаз» коллективлари беш йилликка мўлжалланган маҳсулот реализация қилиш планини бажариб қўйдилар. Шунингдек, 15 бригада ва 223 ишчи, инженер-техник ходимлар ҳам ана шу маррани муваффақиятли эгалладилар.

Тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари бажариш йўлида бошланган умумхалқ ҳаракатида актив иштирок этиб, фидокорона меҳнат қилган бинокорларимиз ҳам салмоқли ютуқларни қўлга киритдилар. Ўтган давр ичида сирланган идишлар цехи, норуда материаллар ва «Металлист» заводлари, газ хўжалиги базаси, шунингдек юз минглаб квадрат метр турар-жой, мактаб ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, даволаш-профилактика ва маданий-маиший объектлар фойдаланишга топширилди.

103-механизациялашган кўчма колонна бунёдкорлари тўққизинчи беш йиллик даврида шаҳар бўйича энг салмоқли натижага эришдилар. Колоннанинг 22 пешқадам қурувчиси шу кунларда ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилаётир. «Бекабадцемремонт» корхонаси коллективи ҳам социалистик мусобақанинг турли формаларидан оқилона фойдаланиб, 21 ишчининг шахсий беш йиллик планини муддатидан илгари ортиғи билан адо этишига қулай шароит яратиб берди.

Цемент комбинатининг Убайдулла Абдуллаев, Мамарайим Мажитов, Саид Жонгиров сингари фидокор ишчиларидан 11 киши ўнинчи беш йиллик ҳисобига оширилган мажбурият олиб ишламоқда.

БЕШ ЙИЛЛИК ЗАРБДОРЛАРИ

Шаҳардаги 10-автокорхона шофёри Хабибулла Абдужабборов республикамиздаги тўққиз ташаббускорнинг бири. У ўз ваъдасини шараф билан бажараётир. Биринчи сентябрь куни икки беш йиллик планини тўла адо этганлиги ҳақида ғалаба рапорти беришга шайланмоқда. Х. Абдужабборовнинг издошларидан бўлган яна етти шофёр ўнинчи беш йилликнинг турли йиллари ҳисобига меҳнат қилаётир.

Шаҳар савдо тармоқлари ходимларидан Т. Абдурасулов, Ш. Богданова, маиший хизмат кўрсатиш муассасалари ходимларидан Ж. Умирова, М. Жемилов, Г. Жамолов Г. Абдукаримова ва О. Лютайлар ҳам социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бориб, шахсий беш йиллик планларини муваффақиятли бажардилар.

Шаҳар металлурглари ва цементчилари ташаббускорларга карвонбоши бўлдилар. Цемент комбинати коллективи ўз имкониятларини чамалаб кўриб, йил охиригача аввалги белгиланган 8 минг тонна ўрнига 14 минг тонна қўшимча цемент ишлаб чиқариш юзасидан оширилган мажбурият олдилар. Шу корхонанинг илғор смена бошлиғи Н. Махсумова эса янги ташаббус билан чиқди. Ҳозир «КПСС XXV съезди сменаси» деган шарафли ном учун кураш корхонада кенг ёйилмоқда. Транспорт цехи ишчилари эса съезд шарафига 25 зарбдор декада эълон қилдилар.

9-автобаза, 16-қурилиш тресті, 103 ва 108-механизациялашган кўчма колонна, пахта тозалаш ва қурилиш материаллари заводлари, ишлаб чиқариш автотранспорт бирлашмаси, босмахона, «Цемремонт» корхоналари коллективлари ҳам ярим йиллик планни муваффақиятли адо этиб, жонажон партиямизнинг навбатдаги съезди шарафига қўшимча социалистик мажбуриятлар қабул этдилар.

Шундай қилиб, йил охиригача шаҳар бўйича аввалги мажбуриятдагидан 200 минг сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади. Ўтган етти ой ичида қилинган ишлар натижаси шуни кўрсатмоқдаки, шаҳар саноатчилари ўз ваъдаларининг устидан, албатта, чиқадилар.

В. БАБОЧКИН,
касаба союзлари шаҳар советі раиси

УЛУҒ НИЯТЛИ КИШИЛАР

Иномжон Ортиқов раҳбарлик қилаётган бўлим 1-«Далварзин» совхозида илғор ҳисобланади.

Пахтакорлар бу йил ҳар қачонгидан ҳам мўл ҳосил етиштириб, юксак социалистик мажбуриятни биринчилар қаторида бажариш учун барча куч ва резервлардан унумли фойдаланиб иш кўрмоқдалар. Бўлим заршуноcлари якунловчи йилда 520 гектар майдоннинг ҳар гектаридан пландаги 25,6 ўрнига 33 центнердан ҳосил олиб, давлатга 1800 тоннага яқин дурдона топшириш учун курашмоқдалар.

Бўлимда 40 центнерчилар ҳаракати кенг қулоч ёйган. Ташаббускор бригада бошлиғи, коммунист Абдуназар Абдухолиқов 210 гектарнинг ҳар гектаридан 26,6 центнер ўрнига 40 центнердан ҳосил олишга бел боғлаган. Бу бригадада уч механизатор, 12 сувчи ғўзаларни меҳр билан парваришлаб, ҳар бир туп ғўзани серҳосил қилиб етиштиришда жонбозлик кўрсатмоқда. Коммунистлар сардори, группорг Абдурашид Сайдалиев дала ишларининг сифати яхши бўлишида коммунистлар роли катта бўлаётганлигини қуйидагича изоҳлайди:

— Партгруппамиздаги ҳар бир коммунист партия топшириғига эга. Ишнинг сифатли бўлишини назорат қилиб боришади.

«Сифатли ишлов — мўл ҳосилга гаров» дейди доно халқимиз. Шу боисдан ҳам шу кунларда ҳар бир туп ғўзада уч-тўрттадан бўлиқ кўсак бор. Айниқса, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган механизатор Сетия Сандусмонов ва Абдуали Омоновлар ғўзаларга ишлов беришда юқори агротехника қоидаларига таяниб иш кўрганликлари қўл келди.

— Биз ана шулардек оташқалб йигит ва қизларимизга ишониб юксак мажбуриятлар қабул қилдик, — дейди бўлим сардори Иномжон Ортиқов. — Уларнинг бажарилиши кўп жиҳатдан айни кунларда амалга оширилаётган ишларга боғлиқ. Августда ниҳолларни серҳосил қилиб етиштириш мақсадида далага 800 тонна маҳаллий ўғит чиқарилди. Қатор ораларига шарбат суви оқизиш авж олдирилди. Ғўзанинг чанқаб қолишига йўл қўйилмади. Сувдан тежаб-тергаб фойдаланилди. Ҳар куни 32 нафар сувчи 38—40 гектар майдондаги ғўзаларни қондириб суғоришга эришмоқда. Пайкаллар бегона ўтлардан тозаланган. Ғўзалар дуркун ўсмоқда.

Пландан ташқари топширилган пахтага 50 процент миқдорида устама ҳақ тўлаш тўғрисидаги қарор республикамизнинг барча пахтакорлари қатори бизни ҳам янада унумлироқ меҳнат қилишга ундади. Зиммамиздаги 1720 тонна пахтани давлатга етказиб берсак (бу планда белгиланганидан 420 тонна кўп) бўлимимиз қўшимча яна 100 минг сўм устама ҳақ олади.

Шу кунларда тиним билмас деҳқонлар ғўза қатор ораларига ишлов беришни тобора авж олдирмоқдалар. Ҳозир чеканка тугалланди. Бу иш асосан механизация воситасида бажарилди. Ғўзаларда тўрт-бештадан бўлиқ кўсак бор. Эндиги вазифа шарбат сувини давом эттириш, ривожи суст пайкалларга маҳаллий ўғит солиш, ғўзаларни машинабоп қилиб ўстиришга қаратилган.

Ражаб БАГИРОВ,
1-«Далварзин» совхозининг 4-бўлими.

КОНКУРС ҒОЛИБЛАРИ

Ленин номли Тошкент Давлат университетида студентлар ижодкорлигига ҳам алоҳида аҳамият берилмоқда. Олий ўқув юрти факультетлари бўйича ташкил этилаётган конкурсларда истеъдод эгаларининг энг яхши ишлари муносиб тақдирланаётир.

Поэтик асарларни таржима қилиш маҳорати юзасидан бўлган конкурс ҳам яхши натижа берди. Рус ва жаҳон адабиёти классиклари шеърларини таржима қилишда ижодий ютуққа эришган студентлар ғолиб деб топилди.

Шеърларнинг таржималари алоҳида туплам қилиб чоп этилади.

ТЕЗПИШАР НАВ

Оржоникидзе районидаги Бутуниттифоқ ўсимликшунослик тажриба-синаш станцияси ходимлари мевали дарахтларнинг эртапишар навларини яратишда йил сайин ажойиб муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар.

Станцияда ток кўчатларининг бир ярим мингга яқин намунаси тўпланган. Яқинда улар сони янада кўпайди. Арманистон, Қирғизистон, Туркманистон ва бошқа республикалардан келтирилган янги навли ток кўчатлари станция боғидан ўрин олди.

Станция илмий ходимлари ток кўчатларини бир-бирига чатиштириб, эртапишар навларни яратмоқдалар. Улар тавсия қилаётган кўчатлар ҳосили мавжуд узумлардан ўн беш кун олдин пишади. Марварид деб номланган янги навли узум нишонасини ҳам олимлар татиб кўришди. У эрта пишади. Мазаси ширин, энг муҳими — марказий саноат шаҳарларига жўнатишга мос.

НАМУНАЛИ ДАЛА ШИЙПОНИ

Поёнсиз пахтазорларда ҳаёт қайнайди. Ҳар туп ғўзага қалб меҳрини бериб парваришлаётган деҳқон эрта тонгдан кеч шомгача тинимсиз меҳнат қилади. Экинга вақтида озуқа бериб, вақтида қондириб суғораётган миришкорлар юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Ҳар туп ғўзада саккиз-ўнтадан бўлиқ кўсак, кўплаб ҳосил шохларини санаш мумкин.

«Оққўрғон» совхози пахта далаларида яхши ният билан тер тўкаётган деҳқонлар «Давлатга 13700 тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб берамиз» шиори остида меҳнат қилмоқдалар. Ҳосилдорликни гектар бошига 12 центнерга кўтариш, ҳосилнинг 85 процентини машиналар ёрдамида териб олиш ҳаракати билан яшамоқдалар.

Хўжаликда деҳқонларнинг кўнгилли дам олишлари учун шароит яратиш, дала шийпонларини оммавий ва сиёсий ишларнинг асосий марказига айлантириш ишларига ҳам катта эътибор берилмоқда. Шу кунларда совхозда 35 дан ортиқ дала шийпонлари мунтазам ишлаб турипти. Бу шийпонларнинг 15 таси замонавий типда қурилган ва яхши жиҳозланган.

Колхознинг Шарифжон Абдураҳмонов бошлиқ бўлим дала шийпони баҳаво, салқин жойга жойлашган. Атрофда тераклар қуюқ соя ташлаб турипти. Шийпон теварагига ҳар хил гуллар экилган. Янги типда қурилган икки қаватли шийпон турли шиор, плакатлар, кўргазмали тахталар билан безатилган.

— Дала шийпонида ҳозирча қирқдан ортиқ лекция ва суҳбатлар ўтказилди, — дейди совхоз партия ташкилотининг секретари Иван Андреевич Суржик. — Бу суҳбатлар ҳар хил темаларга бағишланди. Дала шийпонида ўтказилган ана шундай суҳбатлардан бири Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, республика Министрлар Советининг Ўзбекистондаги барча деҳқонларга Мурожаати ҳамда пахта харид нархларини ошириш тўғрисидаги қарорга бағишланди. Бу тарихий ҳужжатлар меҳнаткашлар ғайратини ошириб юборди. Агитация кадрлари бу ҳужжатларнинг моҳияти ва актуаллигини деҳқонларга тез тушунтира олдилар. Партиямизнинг қишлоқ пахтакорларига кўрсатаётган ғамхўрликларини лекторлар ва агитаторлар суҳбат ва лекцияларида жонли мисоллар билан таърифлаб бердилар.

Бўлим дала шийпонида ўтказилган район хўжаликлари раҳбарлари, партия ташкилоти секретарлари, дала шийпонлари мудирларининг семинари ҳам қизиқарли ўтди. Бу семинарда дала шийпонини жиҳозлаш, деворий газеталар, жанговар варақаларни чиқариш, кўргазмали агитация воситалари билан безаш, деҳқонларнинг социалистик мусобақада қўлга киритаётган муваффақиятларини кўрсатувчи плакат ва диаграммалардан фойдаланиш борасидаги тажрибалар ўртоқлашилди.

— Дала шийпонларини деҳқонларнинг иккинчи уйига айлантириш — энг муҳим масала, — дейди совхоз директори Жуман Элчибоев. — Биз ана шу муҳим масалани ҳал этиб, далаларда мўл ҳосил тўплаётган пахтакорларга зарур шарт-шароит яратиб бериш тадбирларини кўрдик. Дала шийпонларимиз кўнгилдагидек безатилган. Социалистик мусобақа якунларини кўрсатувчи тахта кўринарли жойга қўйилган. Медицина бурчаги, сотувчисиз магазин, радио, телевизор, кутубхоналар деҳқонлар хизматида. Тушлик пайтида ҳамма иссиқ овқат билан таъминланади.

Совхоз партия ташкилоти дала шийпонларида қишлоқ ва район бадиий ҳаваскорларининг концертларини ҳам уюштирмоқда. Қишлоқ хўжалик ходимларига бериладиган кўрсатув ва эшиттиришлар коллектив бўлиб тингланади, газета-журналларнинг янги сонлари ўқилади.

Совхознинг ҳар бир бригадасида дала шийпони ана шундай жиҳозланган.

Н. ТЎРАЕВ,
Оққўрғон райони.

Суратларда: (юқорида) совхоз партия ташкилотининг секретари И. А. Суржик дала шийпонида суҳбат ўтказмоқда. Дала шийпони кутубхонаси пахтакорларнинг севимли жойига айланган. Дала шийпонининг умумий кўриниши.
Автор фотолари.

ҚРИМ-КАЛИФОРНИЯ: ҚЎШМА ТАДҚИҚОТЛАР

Планеталараро фазога ва Ернинг магнит майдонига Қуёш магнит майдони таъсирини тадқиқ этишда қизиқ-қизиқ натижалар олинди. СССР Фанлар Академияси Қрим астрофизика обсерваториясининг олимлари Станфорд университетидаги (Калифорния) америкалик ҳамкасблари билан бирга шундай тадқиқотларни ўтказмоқдалар.

Қрим астрофизика обсерваториясининг директори академик А. Б. Северийнинг ТАСС мухбирига маълум қилишича, обсерваторияда 1968 йилдаёқ Қуёш магнит майдонини ўлчаш методи ишлаб чиқилган ва биринчи марта қўлланганди. Қуёш магнит майдони бир марта айланиш даври ичида дам мусбат, дам манфий зарядланиши қайд этилди. Ҳозирча биз бундай ғалати ҳодисанинг сабабини тушунтириб бераолмаймиз. Лекин Қуёшдаги шундай ўзгаришлар чоғида планеталараро магнит майдони ўзини қандай тутиши бизни қизиқтирди, албатта. Кузатиш якунлари АҚШга юборилди. Биз тўплаган маълумотлар америкалик ҳамкасбларимизнинг кузатишлари билан тамомила мос бўлиб чиқди. Шундай қилиб, планеталараро магнит майдони Қуёшнинг ҳолатини акс эттиради, бунга «Қуёш шамоли» деб аталмиш шамол сабаб бўлади, деган умумий хулоса чиқарилди.

Бизнинг обсерватория билан Станфорддаги космик тадқиқотлар лабораторияси ўртасида қўшма ишлар бошлаб юборилди. Шу йиллар ичида олимлар бир-бирларининг юртларига неча мартадан бориб келишди. Ҳозир Қрим обсерваториясида доктор Филипп Шеррер ишламоқда. Совет астрофизикларининг тавсияси бўйича Станфордда Қуёшнинг умумий магнит майдонини бир программа бўйича ўлчашга имкон берадиган махсус установка қурилди.

Биргаликдаги ишларимизни давом эттириб, Қуёш магнит майдони билан планеталараро магнит майдони «Қуёш шамоли» воситасида Ернинг магнит майдонига ҳам таъсир ўтказишини аниқладик, деб таъкидлади А. Б. Северний. Ҳозир биз Қуёш магнит майдонининг ҳолатини ўлчаш орқали Ердаги «магнит вазияти» тўғрисида ҳам маълум даражада фикр юрита оламиз.

М. ТУРОВСКИЙ.
Научний посёлкаси,
Қрим области.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

В. БРАНДТ: КЕСКИНЛИКНИ ЮМШАТИШ ҲАММА УЧУН ЗАРУР

НЬЮ-ЙОРК, 5 август. (ТАСС). Германия социал-демократик партиясининг раиси В. Брандт шарқ билан ғарб ўртасидаги муносабатларда кескинликни юмшатиш жараёнининг муҳимлигини таъкидлади.

У Америка телевидениесининг мухбири билан суҳбатда айтдики, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан муносабатларни нормаллаштириш ва кенгайтиришга қаратилган сиёсат халқаро кескинликни юмшатиш ишида катта роль ўйнади.

«Совет Иттифоқининг раҳбарлари урушни хоҳламасликларини ҳамда ғарб мамлакатлари билан савдо-сотиқни, ҳамкорликни ва бошқа муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш тарафдори эканликларини биз жуда яхши биламиз, — деб таъкидлади В. Брандт. Германия социал-демократик партиясининг раиси Америка-Совет муносабатларининг ривожланиб бораётганлигини табриклади, бу нарса иккала мамлакатнинг ядро можаросига йўл қўймаслик учун имкони борича ҳамма ишни қилиш муддаосига мос бўлиб тушишини айтди.

В. Брандт ғарбдаги айрим арбобларнинг «кескинликни юмшатишдан хафсаламиз пир бўлди». деган гапларини танқид қилди. Бу кишилар, деди у, кескинликни юмшатишнинг чин моҳиятини мутлақо тушунмайдилар. Улар кескинликни юмшатиш шарқда қандай ҳукуматлар бўлиши лозимлиги учун биз бу ерда, ғарбда туриб овоз бериш ҳуқуқига эга бўламиз, деган маънони билдиради, деб тасаввур қиладилар. Бу — нотўғри албатта, биз уларнинг тузумини ўзгартира олмаймиз, улар эса бизнинг тузумимизни ўзгартира олмайдилар.

Кескинликни юмшатиш жараёнининг фалсафаси шундан иборатки, деб таъкидлади В. Брандт, бир-бирига қарама-қарши бўлган икки социал-иқтисодий система ўртасида қандай қилиб кўпроқ ҳамкорликка эриша олишимиздан ёки ҳеч бўлмаганда урушга йўл қўймаслик имконини берадиган механизмни ишлаб чиқишдан иборат.

КЕНГАШ ҚАРОРЛАРИНИ ТЎЛА АМАЛГА ОШИРИШ УЧУН

ВАРШАВА, 4 август. (ТАСС). Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Герек Хельсинкидан қайтиб келгандан кейин АПА агентлигининг мухбирига бундай деди: Биз Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашда имзоланган қарорларнинг тарихий жиҳатдан муҳим эканлигига амин бўлган ҳолда чуқур мамнуният билан Хельсинкидан қайтиб келаяпмиз. Бу қарорлар Польша учун, бизнинг бутун қитъамиз учун жуда катта аҳамиятга эгадир.

Кенгашнинг тўла муваффақият қозонганлиги ташаббускор бўлган социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари тинчликсевар сиёсатининг катта ютуғи, унинг ишида қатнашган барча давлатларнинг биргаликда эришган муваффақиятидир. Бу — Европада тинчлик ишининг муваффақияти.

Биз ишонамизки, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгашнинг қарорлари халқаро кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш ва унга муқаррар тус бериш ишида, тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, шунингдек кенг миқёсдаги ижобий ҳамкорлик ишида халқларни янги куч-ғайрат сарфлашга руҳлантиради.

Г. ВИЛЬСОННИНГ АЙТГАНЛАРИ

ЛОНДОН, 6 август. (ТАСС). Англия бош министри Гарольд Вильсон бундай деди: Хельсинкида бўлиб ўтган Умумевропа кенгаши иккинчи жаҳон урушини бошидан кечирган ва шундан кейин бошланган беҳуда ихтилофларга хотима бериш зарур эканлигига ишонган давлатларни барча шаклларда ҳамкорликни ривожлантиришга қаратилган ҳаракатлар ва мажбуриятларнинг ўзаро келишиб олинган негизларда янгича ва янада конструктив муносабатларни қидириш билан шуғулланишга мажбур этди.

У Хельсинкида олий даражада бўлиб ўтган учрашув тўғрисида бугун парламентда берган баёнотида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш тўғри йўлдан қилинган ҳаракат эканлигини таъкидлади.

Кенгашнинг якунловчи ҳужжати, деб сўзини давом эттирди Г. Вильсон, сиёсий мажбуриятлар комплекси бўлиб, бундан кейинги ҳаракатларни белгилашга ва баҳолашга имкон берадиган бу мажбуриятлар давлатлар ўртасида янада самаралироқ ва конструктив муносабатларни ривожлантиришнинг негизидир.

Бош министр Британия ҳукумати кенгашнинг асосий ҳужжатида баён этилган мажбуриятларга риоя қилиш ва уларни бажариш мақсадида мумкин бўлган ҳамма ишларни қилади, деб таъкидлади. «Мен аминманки, — деди у, — мазкур кенгашда намойиш қилинган янги ҳамкорлик руҳи ривожланаверади».

КУБА. Ольгин шаҳрида Совет Иттифоқи ёрдамида КТП—1 шакар қамиш ўрувчи комбайнлар ишлаб чиқарадиган завод қурилмоқда. Корхона йилига 600 та ана шундай машиналар ишлаб чиқаради. Суратда: қурилиш бошлиғи ўринбосари Томас Эстрада ва инженер Александр Литовченко қурилиш майдонида.
Н. Чигир фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

СЎЛ КУЧЛАР МУВАФФАҚИЯТЛАРИНИ МУСТАҲКАМЛАМОҚДАЛАР

РИМ, 6 август. (ТАСС). Италиянинг сўл кучлари бу ерда июнь ойида ҳокимиятнинг маҳаллий органларига бўлиб ўтган сайловда эришган муваффақиятларини тобора мустаҳкамламоқдалар. Коммунистлар ва социалистлар ҳокимиятнинг янги органларини тузиш чоғида тобора кўпроқ областлар, вилоятлар ва коммуналарда ўз таъсирларини кучайтирмоқдалар.

Милан вилоятида сўл жунта (ижроия ҳокимият органи) тузилди. Унинг составига 6 коммунист ва 4 социалист кирди. Италия компартиясининг аъзоси Роберто Виталий жунтанинг раиси қилиб сайланди.

Кремон шаҳрида ижроия ҳокимиятнинг сўл органи тузилди. Шаҳар мэри лавозимига яна социалист Эмилио Дзанони, унинг ўринбосари қилиб эса, коммунист Эвелино Абени сайланди. Эндиликда сўл кучлар Ўрта денгиз соҳилида мамлакатнинг энг катта портларидан бири Савон шаҳрини бошқарадилар. Бу ерда ҳам Италия коммунистик партияси ва Италия социалистик партияси вакилларидан иборат жунта ташкил этилди.

Италиянинг бир қанча коммуналари, вилоятлари ҳамда областларида янгидан тузилган ҳокимиятнинг сўл ижроия органлари энг муҳим хўжалик проблемаларини ҳал этиш ишига актив киришдилар.

БОЛИВИЯНИНГ 150 ЙИЛЛИГИ

ЛА-ПАС, 6 август. (ТАСС). 6 август Боливиянинг миллий байрами куни. Испания ҳукмронлигидан озод бўлган юқори Перунинг таъсис мажлиси бундан 150 йил муқаддам шу собиқ мустамлакани мустақил деб эълон қилди. Латин Америкаси халқлари миллий-озодлик курашининг атоқли раҳбарларидан бири Симон Боливар шарафига бу давлат Боливия деб аталди.

Республика қийин ва жуда оғир йўлни босиб ривожланди. Мустамлакачилик асоратидан ҳалос бўлган Боливия Европа ва Америка капитали сиртмоғига илинди. Ажнабий монополиялар шу мамлакатнинг экономикасини ўзларига бўйсундириб, унинг ички ҳаётига аралаша бошладилар.

1950 йилда ташкил топган Боливия Коммунистик партияси халқлар оммасининг барча революцион ҳаракатида актив қатнашди.

Аммо сиёсий беқарорлик ва ажнабий монополияларнинг ҳукмронлиги қишлоқда туб ўзгаришларни амалга оширишга имкон бермади.

Кейинги йилларда Боливия ўзининг миллий манфаатларини ҳимоя қилиш йўлида тобора қатъий кураш олиб бормоқда ва жумладан, шу райондаги мамлакатларнинг иқтисодий интеграция жараёнини актив қўллаб-қувватламоқда. Америка давлатлари ташкилотининг яқинда Коста-Рикада бўлиб ўтган кенгашида Латин Америкасидаги кўпчилик мамлакатлар билан биргаликда Боливия ҳам Кубага қарши кўрилган жазо чораларини бекор қилиш учун овоз берди. Боливиянинг социалистик мамлакатлар билан, шу жумладан Совет Иттифоқи билан иқтисодий ва маданий алоқалари кенгаймоқда.

УЗУМЗОРДА ИШ ҚИЗҒИН

Саҳий куз яқинлашган сайин боғларга файз кириб бормоқда. Олмалар ғарқ пишди. Шафтолию-анжирлар етилмоқда. Анорлар семирилиб, ранг оляпти.

Қуйи Чирчиқ районидаги «Огонёк» совхоз-заводи узумзорларида эса эртаги узумлар ғарқ пишди. Хўжаликда узум узиш ишлари авж олмоқда. Бу борада хўжаликнинг 1-бўлимидаги Байрам Исмоилов бошлиқ бригада соҳибкорлари пешқадамлик қилишаяпти.

Ўтган йили бригада 40 гектар узумзордан давлатга 810 тонна ўрнига 1080 тонна ширин-шакар узум топширди. Бу йил коллектив ана шу ютуқни мустаҳкамлаш учун эрта баҳордан бошлаб фидокорона меҳнат қилди. Самарали меҳнат ўз натижасини кўрсатди. Бригада узумзорларида мўл ҳосил етиштирилди. Ишкомларда шарбат йиғиб етилган эрта пишар қирмизи узумлар қуёш нурида товланади.

Бригаданинг мавжуд 40 гектар майдонида 7 хил нав узум етиштирилмоқда. Ҳосилдорлик гектар бошига 283 центнерга етказилади. Эрта пишар узум етиштиришда бригаданинг Рисолат Нуриева, Дания Ҳафизова, Сафаргул Умирқулова каби илғор аъзолари намуна кўрсатмоқдалар. Уларнинг ҳар бири кунига 300—350 килограммдан узум узишмоқда.

С. МУСТАФОЕВ.

Она-Ватан бўйлаб

МОСКВА. Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида «транспорт»да ихтирочилар ва рационализаторлар ютуғи деган бўлим очилди. Суратда: енгил автомобилларни ювиш ва қуритиш учун мўлжалланган мосламалар (ўнгда, юқорида).

М. Кулешов фотоси.

●

АРМАНИСТОН ССР. Сунъий сув омборлари об-ҳаво ноқулай келган кезларда гоҳо яқин хўжаликларга зарар етказиб туради. Бундай кўнгилсиз ҳолатларнинг олдини олиш учун арман мутахассислари ўзига хос сув «соқчи»ларини ўрнатишга қарор қилишди. Бундай қурилмалар лойиҳасини «Армгидропроект» институти ишлаб чиқди. Суратда: Шамбск сув омборида ўрнатилган «соқчи» (ўнгда, пастда).

Э. Габриелян фотоси.

●

ЕНИСЕЙ дарёсида кемаларни Красноярск ГЭСи тўғони атрофидан айлантириб ўтувчи мослама қурилиши жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Бу ноёб мослама қурилиши тугаллангач дарёда кемалар қатнови яна ҳам тезлашади. Суратда: кемаларни кўтариб ўтказувчи қурилма қурилиш майдони (чапда).

Ю. Бармин фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

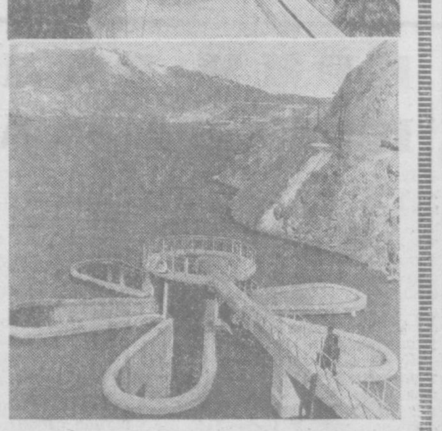

ТЕРАН САБОҚЛАР

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти Мақсуд Шайхзоданинг олти томлик асарларини чоп этди.

Шайхзода озор тупроғида туғилди, аммо ўзбек тупроғида ўсиб улғайди. У ўзининг илк тўплами «Лойиқ соқчи» дан тортиб, ўзи тартиб берган, лекин кўролмаган тўплами — «Хиёбон»гача адабий ҳаракатимизнинг олдинги сафида бўлди. Ўзига хос дўриллаган, мардонавор, тароватли овози доим янграб турди. Шайхзода ҳамма тенгдошларининг беғубор ниятини ифодалаб, «Шеърият диёрин шоирларимиз» деб атаганди. У ана шу шиорга умрбод содиқ қолди. Шоиргина эмас, балки ажойиб драматург, теран билимли танқидчи ва адабиётшунос, моҳир педагог ҳамда таржимон сифатида халқимизнинг меҳру-муҳаббатига сазовор бўлди.

Шоирнинг суяги илғор зиёли оиласида қотганди. Бу оила Шарқ-Ғарбнинг шеърият чашмаларидан баҳраманд эди. Шоирнинг отаси болаларига шеър ўқиб берар ва кейинча айрим сўзларни айтиб бериб, шу сўзга мос қофия топишни «улардан талаб қилар» эди. «Қофия ҳам вазн оҳангига қулоғим жуда эрта ўрганиб кетиб, — деб ёзади кейинчалик Шайхзода, — мен беш ёшлигимда 8—10 мисрадан иборат бир «масал» тўқиганим эсимда». Кўринадики, шеъриятга ҳавас, ихлос шоирнинг болалигидаёқ, «қонига, қалбига, фикрига» сингиб кетган.

Шайхзода ана шу шоирона қалб билан 1928 йилда Тошкентга келди. Энди унинг ҳаёти ўзбек адабий муҳити билан чамбарчас боғланди. Ўзбек халқининг Улуғ Октябрдан кейин эришган барча зафарлари унинг ижодига ўз муҳрини босди. Шайхзода 30-йилларда яратган шеърларидаёқ, социалистик ҳаёт романтикасини, эркин, ижодий меҳнат кишиларининг ҳур меҳнатини поэтик либосларда мукаммал акс эттиришга уринди. «Курраимизни титратувчи оғир қадамлари, зарби», «дунёнинг харитасини янгидан битаётган» янги одамларнинг курашчанлик туйғуси Шайхзода шеъриятининг пафосини ташкил этди. Ана шу жўшқин нафас Шайхзоданинг «II-га қўшиқ», «Янги одамлар», «Саноқли кунлар», «Мудофаа қўшиғи», «Илм», «Йўлда» каби шеърларида бўртиб туради. Айни йилларда шоир табиатдан олган таассуротлари ҳақида ҳам шеърлар яратди. Шоир табиат ёки ҳаётдаги ранглар жозибасини, тароватини, жонли суратини тасвирлаб, шеърхонда ҳаётга чанқоқлик, курашга интиқлик ҳиссини уйғотади. «Баҳорда ёмғир», «Кўринишлар» каби шеърлари ана шу типдаги асарлардир.

Шоир фахр билан «Ҳаётим — Октябрнинг давоми» деб атайди. «Унинг давоми» шеърида. Дарҳақиқат, шоир яратган шеърларда ҳам, рубоий, эртак ва поэмаларида ҳам шоирнинг умри Октябрнинг давоми эканлиги сезилиб туради. Шайхзода ҳамиша замон билан ҳамнафас бўлганлиги, давримизда рўй бераётган муҳим фактлар, воқеа-ҳодисалар нафаси шоир шеърларининг деярли ҳар биридан уфуриб туради. Шайхзода маҳорати шундаки, у ана шу муҳим ҳаётий факт ва воқеа ҳодисаларни иллюстрация қилмайди, балки, унинг поэтик мағзини таҳлил қилади, нобадиий донолиқдан қочади. Долзарб ижтимоий-сиёсий воқеаларнинг замирини бадиий кашф қилишда ,инсон қалби жозибасини, гўзаллигини ҳамда драмасини тасвирлашда шоирнинг маҳорати яққол кўзга ташланади. У ўзининг «Бош масала» шеърида:

Асосий бош масаладир
Асримизнинг шу палласи.
Нима десанг:
— Коммунизм
қурмоқликнинг
масаласи! —

деб ёзади. Бош масала — коммунизм қуриш масаласи Шайхзода лирикасининг бош ўзанидир. Шайхзода доҳиймиз В. И. Ленин ҳақида ёзадими, Коммунистик партия, дўстлик, пахта ҳақида ёзадими, унинг ҳаммасида ана шу руҳ қабариб туради. Шайхзода фахр билан «коммунизм манзили ёнощар ҳар дақиқа, у — тунов кун туш эди — эртага ҳақиқат» деб ёзади. У ана шу эртага реал ҳақиқат бўлган манзил ҳақида хабар бериб қўя қолмайди, балки унинг поэтик моҳиятини таҳлил қилади. Шоир баҳорни «коммунизмнинг хўп келишган синглиси» деб таърифлайди.

Коммунизмни барпо этаётган замондошларимизнинг психологиясини таҳлил қилиш, уриб турган юраги зарбини шеърий сатрларда акс эттириш Шайхзоданинг энг яхши шеърларига хос фазилат. Шоирнинг лирик қаҳрамони шу жамиятнинг фаол ва долзарб уйғун бўлаги. Бу бўлак давримизнинг хос фазилатларини мужассамлаштириш билан бирга, унинг бетакрор ўз олами, ўз фикрлаш мантиқи, овози бор. Толе доим ҳам уни эркаламаган. Баъзан замон йилпи йилга ҳеч уламаган. Аммо, у доимо муқаввар, устунвор эътиқод билан яшаган. Ёруғ хаёллар унинг ҳамроҳи бўлган, «Ғаразларнинг шумшук ҳайкали»нинг қуламоғига инонган. Шоир «доим эсда эди хиёбонларим», «чиқиб қолдим ёруғ нур даврониға» деб таъкидлайди. Ана шу ёруғ нур даврони — бахтиёр замонамизнинг фаол қурувчиси эканлигидан фахрланади.

УСТОЗЛАР МЕРОСИНИ ЎРГАНАМИЗ

Шайхзода ўзининг «Шоир қалби дунёни тинглар», «Товушлар», «Излар», «Бир чоғлар», «Хиёбон» ҳамда «Дунё боқий» туркумига кирган жуда кўп асарларида боқий гўзалликни улуғлайди. Дунёнинг мангу ва бетакрор ғоялари, гўзаллиги, уйғунлиги хусусида теран фикрлар юритади. Бу асарларда инсоннинг маънавий баркамоллиги, теран дард ва эҳтирослари маҳорат билан тараннум этилади. Шоир «тиниб қолган бир коса сувда селларнинг, сойларнинг афсонаси»ни кўради. Бу сатрдан андак маъжоз олиб, шоир замон алғов-далғовларидан ўтиб қуюлган, тиниган замондошимизнинг ҳаёт йўлини кўрсатади, дейиш мумкин.

Ўзбек совет ёзувчилари ижодида, жумладан, Шайхзода ижодида Ленин мавзуси алоҳида ўрин тутади. У ўзининг жуда кўп шеърларида Ленин мавзусини қаламга олди. Бироқ, Шайхзода шу билан чекланмади, у бу шарафли темада «Ленинnoма», «Чироқ» каби поэмалар яратди. Бу асарларнинг поэтик қиммати шундаки, шоир Ленинга афсонавий нисбатлар бермайди, доҳийни оддий ва камтар, чуқур билимдон инсон ва инқилоб доҳийси сифатида тасвирлайди. Шубҳасиз, бу асар 30 йилларнинг маҳсули бўлганлиги учун кўпгина қусурлардан холи бўлмасада, Шайхзода ижодини илмий ўрганишда адабий ҳужжат сифатида сақланиб қолади. Шайхзоданинг «Ўртоқ», «Мерос», «Тупроқ ва ҳақ», «Ўн бирлар», «Женя» «Оқсоқол», «Аҳмаджоннинг ҳиммати», «Учинчи ўғил», «Нурмат отанинг туши», «Тошкентнома» поэмаларида эса давримизнинг долзарб мавзулари юксак маҳорат билан қаламга олинган. Айни замонда, Шайхзода халқ оғзаки бадиий ижоди сюжетларидан ҳам фойдаланган. Унинг «Овчи қиссаси», «Искандар Зулқарнайн» каби эртаклари фольклор сюжетлари асосида яратилган. Аммо «Овчи қиссаси» ҳам, «Искандар Зулқарнайн» ҳам назмга солинган эртаклар эмас, уларда ҳаётимизнинг муҳим масалалари эртак либосида китобхонга тақдим этилади.

Шайхзода поэмалари ичида «Тошкентнома» алоҳида аҳамиятга ва диққатга молик. У ўзбек классик адабиёти ҳамда илғор рус адабиёти анъаналарини ижодий ўзлаштириш жараёнида юзага келган асардир. Бу ижодий таъсир фақат шоирнинг услубидагина эмас, балки мавзу ва шаклнинг рўёбга чиқишида, руҳида, унинг жозибага тўла гил бойлигида. Поэманинг тили жонли ва жозибали. Мақол ва афоризмларга тўла. Буларнинг ҳаммаси бир-бири билан қўшилиб, том маънодаги халқчилликни юзага келтиради.

Шайхзода ўткир драматург сифатида бизга «Мирзо Улуғбек» ҳамда «Жалолиддин» номли драмалар қолдирди. Шоир Улуғбек сиймосини, у яшаган муҳитни, ҳаёт манзараларини тасвирлар экан, тарихий фактларга суяниш тутади. Шуни таъкидлаш керакки, Шайхзода тарихий фактларга, воқеаларга олимона назар ташласа-да, бу фактлар, воқеа-ҳодисалар замирини поэтик таҳлил қилади. Трагедияда фактлар бадиий тасвир замирига сингдириб юборилади. Шубҳасиз, Шайхзода тарихий рисола эмас, у етук бадиий асар яратди. Ана шунинг учун шоир хаёлга ва фантазияга маълум маънода эрк оеради, бу хаёл ва фантазия тарихий фактни, воқеаларни бўрттириб ифодалашга, китобхон ёки томошабин кўз ўнгида яққол гавдалантиришга имконият яратади. У тарихий фактларни саралаганда Улуғбек ҳаёти, муҳит учун тишик бўлганларини танлайди ва уни умумлаштиради. Трагедияда психологизм кучли. Улуғбек, Феруза, Бобо Кайфий, Пири Зиндоний, Абдуллатиф каби образларнинг қалби, дунёқараши чуқур бадиий таҳлил қилинади.

Шайхзода ўзининг «Жалолиддин» драмасида Чингиз истилосига қарши халқ, ватан, эрк учун қасос қиличини кўтарган, курашга отланган Жалолиддин шахсини марказий ўринга чиқаради. Бу драманинг совет кишилари немис-фашист босқинчиларига қарши кураш олиб бораётган бир пайтда ёзилиши унинг тарбиявий-сиёсий аҳамиятини янада кўтаради. Академик ёзувчиларимиз Ғафур Ғулом ва Ойбек 1945 йил 18 февралда «Жалолиддин» драмаси ҳақида»ги тақризларини эълон қилдилар. Шу тақризда ҳаққоний равишда: «Жалолиддин» драмаси композицияси пишиқ, драматик тўқнашувларга бой бир асар. Воқеалар жонли ва шиддатли равишда инкишоф этилади. Интрига кучли, ўткир ва оригинал. Драма фикр ва ҳикматга бой, баланд руҳли, бақувват шеър билан ёзилган... «Жалолиддин» ўсаётган ўзбек драматургиясида, шубҳасиз, муҳим ҳодисадир», деб таъкидлаган эдилар. Афсуски, олти томликдан бу драма ўрин олмаган.

Устоз Шайхзоданинг танқид ва адабиётшуносликда қилган ишларининг ўзи ҳам бир олам. Шарқ ва Ғарб шеърияти сўз санъатининг улуғ намояндалари, ўзининг ижодкор дўстлари, шогирдлари ҳақидаги мақолалари адабиётшунослигимизни бойитган, бир даража юқорига кўтарган ноёб асарлардир. Улар ҳам шоир асарлари тўпламида босилган.

Шайхзода ҳозир орамизда йўқ. Лекин, у яратиб кетган асарлар ўзбек совет адабиёти олтин хазинасига муносиб ҳисса бўлиб қўшилган.

Келди ҚОДИРОВ,
Эркин ХУДОЙБЕРДИЕВ,
филология фанлари кандидатлари.

МАМЛАКАТЛАР, ОДАМЛАР, ВОҚЕАЛАР

АФРИКА ҚАҲРАМОНЛАРИ—МАРКАЛАРДА

Африка мамлакатларида ўз халқининг озодлиги учун курашган жуда кўп қаҳрамонларга бағишлаб почта маркалари чиқарилган.

Жазоирда чиқарилган бир почта маркасида миллий қаҳрамон, озодлик уруши раҳбари Амир Абдул Қодирнинг сиймоси акс эттирилган. У француз мустамлакачиларига қарши халқ курашига ўн етти йил давомида бошчилик қилди. 1847 йилда мустамлакачиларнинг тиш-тирноғигача қуролланган кўп сонли армиясига қарши шафқатсиз жанг бўлди. Кучлар тенг эмас эди. Шу жангда Абдул Қодир лашкарлари мағлубиятга учрадилар. Амирнинг ўзи асир олинди. Абдул Қодир беш йил қамоқда азоб чекиб ётди. Кейин Сурияга бадарға қилинди. Абдул Қодир фақат жасоратли саркардагина эмас эди. Араб мамлакатларида уни ажойиб лирик шоир ва адиб сифатида ҳам яхши билар эдилар. Абдул Қодир умрининг сўнгги йилларини ўтказган Сурияда ҳам унга бағишлаб маркалар чиқарилган.

Гвинея республикасида тропик Африкаси мамлакатлари қаҳрамонларига бағишланган ўнлаб маркалар чиқарилган. Шулардан бирида Уасулу давлати бошлиғи Алмали Саморининг сурати акс эттирилган. Самори мунтазам кучга эга бўлган ва ўт очар қурол-яроғ билан таъминланган армия тузган. Бу қурол-яроғларнинг бир қисми шу ернинг ўзида чиқарилган. 1882 йил февралидан бошлаб ўн олти йил давомида Самори француз мустамлакачиларига қарши курашган ва бир неча марта ғалаба қозонган. Самори лашкарлари ғоят чидамлилик ва жасурлик кўрсатдилар. 1898 йил кўкламида Сикасо қалъасини француз армияси қуршаб олади. Қамал икки ҳафта давом этади. Жангда Саморининг сафдоши Ба Бемба ҳалок бўлади. Ба Бембага бағишлаб ҳам маркалар чиқарилган.

1898 йил охирларида Самори асир олинади ва Габонга сургун қилинади .Ўша ерда у 1900 йил 2 июнда вафот этган.

Ўша даврларда Дагомея қироли Беханзин ҳам мустамлакачиларга қарши кураш олиб борган. Босқинчилар Дагомеяга уч марта юриш қиладилар, аммо қирол армиясини енга олмайдилар. Беханзин фақат укасининг сотқинлиги туфайлигигина асир олинади. Беханзин Жазоирда, сургунда 1906 йилда вафот этган. Дагомеяда унга бағишлаб марка чиқарилди.

Ўтган асрнинг 80-йилларида Италия Шарқий Африкани босиб олиш учун кўп марта юриш қилади. У Ҳабашистонни ўзига бўйсундирмоқчи эди. Ҳарбий дўқлар, дипломатия йўли билан олиб борилган яширин ишлар натижа бермайди. Ҳабашистон қироли Менелик II 1906 йили Адуа шаҳри ёнидаги жангда Италиянинг 60 минглик армияси устидан ғалаба қозонади. Босқинчилар жанг майдонида 9 минг жасад қолдириб чекинадилар ва 10 миллион лира контрибуция тўлашга мажбур бўладилар. Шу ҳарбий мағлубиятдан кейин Италия узоқ йиллар давомида Ҳабашистонга юриш қилишга бетламай қолади.

Ҳабаш халқининг ўз озодлиги учун курашига Россиянинг илғор жамоатчилиги ҳамкор бўлади. Ҳабашистонга Россиядан рус врачлари ва санитарларидан иборат отряд ёрдамга келади. Менелик II уларнинг ҳаммасини орден ва медаллар билан мукофотлайди. Ҳабашистонда чиқарилган маркалардан бирида Адуа ёнидаги жанг ва Менелик II нинг расми туширилган.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин Африкада озодлик ҳаракати янада кучайиб кетади. Бу кураш жараёнида бир қатор сиёсий арбоблар майдонга чиқади. Уларнинг номи Африка тарихига абадий ёзилган. Уларнинг кўпчилигига бағишлаб почта маркалари чиқарилган.

1961 йилда Конгода биринчи миллий ҳукуматга бошчилик қилган Конго халқининг миллий қаҳрамони Патрис Лумумба ваҳшийларча ўлдирилади. Унинг ёрқин хотирасига бағишланиб Миср, Гвинея, Мали, Гана, Конго Халқ Республикаси, шунингдек СССР ва Монголия Халқ Республикаларида маркалар чиқарилган.

Миср халқи Гамал Абдил Носир раҳбарлигида мустобит тузумни ағдариб ташлаб, республика барпо қилди. Носир чуқур социал-иқтисодий ўзгаришлар ташаббускори бўлди. У Миср ва Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлаш учун жуда кўп ишлар қилди. Носирга бағишланиб Миср Араб Республикаси ва бошқа бир қатор араб мамлакатларида, шунингдек Юқори Волта, Мали, Нигер ва Чадда маркалар чиқарилган.

1973 йил 20 январда Африка миллий-озодлик ҳаракатининг машҳур арбоби Амилкар Кабрал ваҳшийларча ўлдирилди. У барпо қилган Гвинея ва Яшил Бурун ороллари мустақиллик партияси мустамлакачиларга қарши актив сиёсий ва қуролли кураш олиб борди. Амилкар Кабрал ғалабага бир неча ой қолганда ўлдирилган эди. А. Кабралнинг ўлимига бир йил тўлиши муносабати билан Сенегал республикасида почта маркаси чиқарилди.

«Азия и Африка — сегодня» журналидан.

САНЪАТ ХАБАРЛАРИ

ТОМОШАБИНЛАР ОЛҚИШЛАМОҚДА

Ангренда «Баҳор» ансамбли қизлари ижросида берилаётган концертларни зўр қизиқиш билан томоша қилишади. Бу гал ҳам худди шундай бўлди. «Горняк» маданият уйи залига жуда кўп кончилар, энергетиклар йиғилишди. Айниқса, «Тўй» сюитаси, ўзбек ва қардош халқлар рақсларини ангренликлар мароқ билан томоша қилишди. Эртаси кун «Баҳор» қизлари бинокорлар меҳмони бўлишди. Қурувчилар ўз маданият саройида санъатчи қизларни олқишлашди.

Ансамбль бу йил узоқ сафарларда бўлиб, ўзбек томошабинларини анча соғинтириб қўйган эди. Улар Россия Федерацияси шаҳарлари бўйлаб бир неча ой давомида гастролда бўлдилар. Энди ҳисобот концертлари билан областимиз шаҳарларида меҳмон бўлиб туришибди. Айни пайтда Швеция ва Бельгияга бўладиган навбатдаги гастролларга тайёргарлик ҳам кўрмоқдалар.

ЛЕНТАЛАРДА — ХАЛҚ ЖАСОРАТИ

Улуғ Ватан уруши йилларида қозонилган Буюк Ғалабага фронт орқасида меҳнат қилган онахон ва отахонлар ҳам ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшганлар. Улар фронтга самолёт, снаряд, танк, нон, кийим-бош етказиб бериб турдилар. Тошкентликлар «ҳамма нарса фронт учун, ҳамма нарса Ғалаба учун» деган шиор остида бошланган социалистик мусобақа пешқадами бўлдилар. «Тошкент жасорати» номли ҳужжатли фильм воқеалари ўша жанговар йилларга бағишланган.

Сценарий автори В. Барабаш ва режиссёр Ҳ. Ҳамраев уруш йилларига оид энг ноёб ҳужжатлар ва суратларни тилга киритганлар.

«Мангулик» деб номланган ҳужжатли фильм ҳам Ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган.

Спорт

МЕДАЛЛАР ШОДАСИ

Белград яқинидаги Сав кўлида ўтказилган мусобақани ишқибозлар зўр қизиқиш билан кузатдилар. Бу ерга жаҳоннинг турли мамлакатларидан энг кучли спортчилар келишган эди. Улар байдарка ва каноэ ҳайдаш бўйича ўзаро куч синашдилар.

Турли масофаларга бўлган сув усти пойгаларида Совет Иттифоқи спортчилари ғолиб чиқиб, биринчи ўринни эгалладилар. Улар 6 та олтин, 3 та кумуш ва 3 та бронза медалини қўлга киритиб, ўз ватанларига ёруғ юз билан қайтдилар. Мусобақаларда Венгрия ва ГДР командалари ҳам муваффақиятли қатнашиб, кўп медал олишда иккинчи ва учинчи ўринларни эгалладилар. Ўтказилган мусобақа олимпиада баҳслари олдидан катта репетиция ролини ўйнади.

ХАЛҚАРО ТУРНИР

Львов ва Дрогобич шаҳарларида социалистик мамлакатлар футбол командаларининг халқаро турнири бўлиб ўтди. Мусобақалар давомида командалар ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

Финалда Львовнинг «Карпат» ва Руминиянинг Тиргу-Муреш шаҳри командаси учрашди. 90 минут давомида ҳисоб очилмади. Ниҳоят судья икки томонга ўн бир метрлик белгидан дарвоза томон тўп тепиш ҳуқуқини берди. Бу гал ҳам сўнгги дақиқаларгача кучлар тенг келди. Ниҳоят охирги тўпни тепишда руминиялик футболчилар ноаниқликка йўл қўйдилар ва «Карпат» 10:9 ҳисобида ғолиб чиқди. Ғолиб командага СССР спорт комитети совrини топширилди. «Карпат» командаси ҳимоячиси Ф. Чорба ва яна бир қатор футболчилар турнирнинг энг яхши ўйинчилари деб топилди.

АРМИЯ СПОРТЧИЛАРИ ЧЕМПИОНАТИ

Дўст армиялар спортчиларининг шахсий чемпионати Пхеньянда беш кун давом этди. Унда Болгария, Венгрия, ГДР, КХДР, Куба, Руминия, Чехословакия ва СССР армиячи спортчиларининг катта группаси рингга чиқди. Мусобақаларда Тошкент армия спорт клубининг уч боксчиси ҳам СССР Қуролли Кучлари терма командаси составида рингга чиқиб, учта совринни қўлга киритдилар. Айниқса, спорт мастери Д. Грубов яхши натижага эришди ва чемпионатдаги энг яхши боксчи сифатида махсус соврин билан тақдирланди.

ЁШЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Брянскда бўлиб ўтган ёш самбочилар СССР биринчилигида Ўзбекистон вакиллари ҳам иштирок этиб, бир қатор медалларни қўлга киритдилар. 90 килограммгача вазн категориясида тошкентлик динамочи Турсун Бадалов фахрий шоҳсупанинг юқори поғонасига кўтарилди ва олтин медалга эга бўлди. Самарқандлик ёш спортчи Фурқат Вафоев муваффақияти ҳам барчани қувонтирди. У кумуш медал олиб қайтди.

КИТОБ-АЛЬБОМ

Халқаро хотин-қизлар йили муносабати билан талайгина китоб ва тўпламлар босилиб чиқади. Москвадаги «Аврора» нашриёти планида ҳам бу хилдаги асарлар анчагина.

Шуниси қувончлики, нашриёт республикамиз пойтахти Тошкент архитектурасига доир адабиётни ҳам босмага тайёрлади. Ўзига хос китоб-альбом ҳолида чиқадиган ушбу тўпламнинг муаллифларидан бири санъатшунос олима Т. Қодировадир.

Китоб-альбом тўрт тилда кўп нусхада нашр қилинади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.05 — ТОШКЕНТ. 18.10 — Ёш цирк артистлари билан учрашув. 19.05 — «Беш йиллик зарбдорлари» (телеочерк). 19.15 — **«Ахборот».** 19.30 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қалб хотираси». 20.00 — «Ўзбекистон халқ шоири Миртемир ҳузурида». 20.40 — **«Ахборот».** 21.00 — Телевизион театр. **Одил Ёқубов. «Улуғбек хазинаси».** (4-қисм). 22.00 — «Вақт». 22.30 — «Ўзбекистон чорвадори». 23.00 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 — ТОШКЕНТ. 11.30 — **«Қувноқ поезд».** (телефильм). 12.00 — Бадиий фильм. 18.05 **«Чодирдаги дўстларимиз»** (бадиий фильм). 19.00 — МОСКВА. 22.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. (Тошкент). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Болалар учун фильм. 20.35 — Реклама. 20.50 — Тошкент янгиликлари. 21.05 — Илмий-оммабоп фильм. 21.55 — **«Москва татиллари»** (телеспектакль, 2-қисм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7|VIII да **Лунаш Ботир.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Виннету — Инчу-Чун ўғли — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Чанитанинг бўсаси — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Хабар элтаётган чопар — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Ҳамроз (16.00, 17.00, 20.00), **Митти қайиқча** (11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 19.00, 21.00); — «ҚОЗОҒИСТОН».

Есения — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Иван ва Марья — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Насимий — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Водий — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Улар Ватан учун жанг қилдилар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

ЁЗГИ БИНОДА

Виннету — Инчу-Чун ўғли — «ФЕСТИВАЛЬ».

Водий — «ХИВА».

КРАСНОДАР ШАҲРИДА

15 АВГУСТДА

1966 ЙИЛГИ ДАВЛАТ 3 ПРОЦЕНТЛИ ИЧКИ ЮТУҚЛИ ЗАЁМИНИНГ

73-ТИРАЖИ ЎТКАЗИЛАДИ

Тиражда заёмнинг 51 разрядига 27 миллион 165 минг 680 сўмлик 498 минг 200 та ютуқ ўйналади.

Ютуқлар ҳажми — 5000, 2000, 1000, 500, 100 ва 40 сўм қилиб белгиланган. Заём облигацияси қиймати ютуқ миқдорига қўшилади.

10 сўмлик заём облигациясига ютуқнинг ярми тўланади.

Давлат 3 процентли ички ютуқли заёмнинг облигациялари омонат кассаларида сотилади ва сотиб олинади.

ЗАЁМ ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИ СОТИБ ОЛИНГ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142.

Р. 14092. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—3433.